

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نابودی داعش یک اشتباه استراتژیک است

گزیده پژوهش‌های جهان: نابودی داعش یک اشتباه استراتژیک است

بررسی و نظارت: مؤسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر تهران -

معاونت پژوهشی

مترجم: دلیله رحیمی آشتیانی

تاریخ انتشار: ۹۵/۶/۱۴

تلفن و دورنگار: ۷ - ۸۸۷۰۶۲۰۵

صندوق پستی: ۳۸۴۹ - ۱۵۸۷۵

نشانی اینترنت: www.tisri.org

کلیه حقوق مادی و معنوی این گزارش متعلق به مؤسسه تهران است. تکثیر، انتشار و یا واگذاری آن به دیگران به هرصورت و بدون اجازه کتبی این مؤسسه مجاز نمی‌باشد.

نابودی داعش یک اشتباه استراتژیک است^۱

بحث و بررسی درباره نقش رژیم صهیونیستی در تولد داعش و یا حمایت از آن، موضوع تازه‌ای نیست، درحالی‌که برخی از صاحب‌نظران معتقدند رژیم صهیونیستی نقشی در به‌وجود آمدن داعش و یا تقویت و حمایت از آن ندارد. افراییم اینبار، تحلیلگر ارشد مرکز مطالعات استراتژیک بگین - سادات رژیم صهیونیستی، مقاله‌ای را با عنوان «نابودی داعش یک اشتباه استراتژیک» است منتشر، و در آن دلایل حمایت رژیم صهیونیستی از داعش را بیان نموده است. در این مقاله، منافی که رژیم صهیونیستی با وجود داعش به‌دست می‌آورد، مشخصاً بیان شده و به منافی چون تضعیف حزب‌الله لبنان و تضعیف اندیشه خلافت در میان مسلمانان اشاره شده است که نشان از منتفع شدن رژیم صهیونیستی از ادامه حیات این گروه تروریستی تکفیری دارد.

به گفته نویسنده غرب باید به‌دنبال تضعیف داعش باشد نه نابودی کامل آن. یک داعش ضعیف اما کارآمد می‌تواند اندیشه خلافت را در میان مسلمانان افراطی خدشه‌دار کند و به‌موجب آن، تمرکز بازیگران نامطلوب را به‌جای اهداف غربی، معطوف یکدیگر کند و خواست ایران برای قدرت برتر شدن در منطقه را ناکام بگذارد. به گفته وی اشتون کارتر، وزیر دفاع ایالات متحده آمریکا، اخیراً وزرای دفاع دولت‌های متحد خود را به‌منظور برنامه‌ریزی و برای نابودی کامل داعش فراخوانده است. این یک

1. The Destruction of Islamic State is a Strategic Mistake, Efraim Inbar, The Begin- Sadat Strategic Studies, paper No.352, August 2016.

اشتباه استراتژیک است. از ۲۰ ژوئن ۲۰۱۴ با اعلام خلافت داعش و انتخاب رقه در سوریه به‌عنوان مرکز خلافت این گروه افراطی اسلامی، هزاران تن از مردم کشته شده‌اند. این گروه با تصرف سریع زمین‌ها و انتشار تصاویر مخوف سر بریدن و روش‌های دیگر اعدام توانست توجه جهانی را بیش‌ازحدی به خود جلب کند. اصولاً داعش در هر جا که خلاً سیاسی وجود داشته باشد موفق است. اگرچه عملیات تهاجمی داعش در سوریه و عراق ظرفیت‌های این گروه را به‌خوبی نشان می‌دهد، آنها برای حمله به دولت‌های ضعیف و شکست‌خورده با توان نظامی پایین هدایت و سازماندهی شده‌اند. در موقعیت‌هایی که داعش با گروه‌های مخالف خود که از سازماندهی خوبی برخوردارند روبه‌رو می‌شود، حتی اگر این مخالفان غیردولتی باشند (مثل: نظامیان کرد) عملکرد مناسبی ندارد. زمانی که فشار نیروهای نظامی مخالفان بیشتر شود، این گروه افراطی متفرق و پراکنده می‌گردد. این مسئله که داعش در میان مسلمانان سرخورده دنیا، شور و علاقه زیادی را به خود شعله‌ور کرده و ایدئولوژی خلافت جذابیت زیادی برای آنها دارد، کاملاً درست است؛ اما پرسش اساسی این است که داعش در شرایط فعلی چه کاری می‌تواند بکند. اخیراً مسئولیت اقدامات تروریستی را افرادی به‌عهده می‌گیرند که تنهایی دست به انجام این اقدامات زده‌اند و از رقه هدایت نشده‌اند. به گفته نویسنده یک داعش ضعیف منطقاً از نبودن داعش یا نابود کردن آن بهتر است. داعش برای مسلمانان افراطی جهان جذابیت ویژه‌ای دارد. داوطلبان عضویت در داعش اهداف مشخصی دارند؛ از جمله: حفظ اطلاعات نظامی. آنها درصدد دستیابی به مهارت‌های تخریبی در سوریه و عراق هستند؛ مهارت‌هایی که بدون شک در صورت بازگشت آنها به سرزمین‌هایشان نگران‌کننده است. اما برخی از آنها هم به‌دنبال شهادت هستند. اگر داعش به‌طور کامل شکست بخورد، بیشتر این داوطلبان به کشورهایشان بازخواهند گشت و در درس‌ساز خواهند شد. اگر داعش کنترل مناطق تحت تصرف خود را از دست بدهد، نیرویی که باید صرف حفاظت از این سرزمین‌ها یا حکومت بر آنها شود منجر به سازماندهی حملات تروریستی فراتر از مرزهای داعش می‌گردد. نابودی داعش سبب پراکندگی مسلمانان افراطی و تروریست‌هایی می‌شود که به کشورهای غربی مهاجرت کرده‌اند. بیشتر سازمان‌های ضدتروریستی این خطر را درک کرده‌اند. طولانی شدن عمر داعش احتمالاً منجر به نابودی تعداد بیشتری از مسلمانان افراطی در منطقه خاورمیانه می‌شود و مانع از حملات تروریستی در اروپا می‌گردد. علاوه‌براین، به گفته نویسنده یک داعش ضعیف

می‌تواند جذابیت اندیشه خلافت را کمرنگ و خدشه‌دار کند. یک نهاد سیاسی ناکارآمد برای بد جلوه کردن اندیشه خلافت نزد مسلمانان بسیار مفیدتر است تا اینکه داعش را به‌طور کامل و با ائتلافی به رهبری آمریکا نابود کنیم. سناریوی پیشین، راه‌حل دائمی و البته خائنه برخی کشورهای غربی برای نابودی اسلام است که موجب می‌شود مسلمانان در مورد همه غربی‌هایی که این اندیشه را در سر می‌پرورانند احساس کینه داشته باشند.

بنابراین از دید نویسنده، ادامه حیات داعش یک هدف راهبردی است. نویسنده در ادامه این سؤال را مطرح می‌کند که چرا رژیم صهیونیستی و غرب باید به حکومت داعش کمک کنند تا در جنگ داخلی پیروز شود؟ بسیاری از گروه‌های اسلامی افراطی مانند جبهه النصره و شاخه‌های مختلف آن ممکن است عرصه‌های دیگری را برای انجام حملات تروریستی بخواهند و به برلین و پاریس نزدیک‌تر شوند. آیا منافع غرب در این است که اقدامات روسیه در سوریه تقویت شود و اثرگذاری آن در منطقه خاورمیانه بیشتر؟ آیا افزایش کنترل ایران بر عراق همسو و همخوان با منافع و اهداف آمریکا در عراق است؟ به گفته او، تنها حماقت استراتژیک حاکم بر واشینگتن می‌تواند دلیلی بر همکاری با روسیه برای نابودی داعش و در نتیجه، تقویت محور مسکو - ایران - دمشق باشد. علاوه بر همه اینها، حزب‌الله به‌واسطه جنگ با داعش در حال تضعیف شدن است؛ وضعیتی که می‌تواند موجب تأمین منافع غرب شود. بی‌تفاوتی غرب در برابر وحشی‌گری داعش نباید منجر به خدشه وارد شدن به شفافیت سیاسی آن شود. داعشی‌ها افراد بدی هستند، اما نکته آنجاست که تعداد کمی از مخالفان آنها خوب هستند. اجازه دادن به افراد بد برای نابودی افراد بد بدبینانه به‌نظر می‌رسد، اما این روش مفید و حتی اخلاقی‌تر از هنگامی است که افراد بد بخواهند به افراد خوب آسیب بزنند. واقعیت خاورمیانه به‌گونه‌ای است که همیشه یک انتخاب اخلاقی را پیش روی انسان نمی‌گذارد. غرب در آرزوی ثبات است و این آرزو ساده‌لوحانه خواهد بود اگر تحقق آن را در گرو نابودی داعش بدانیم. ثبات به‌خودی‌خود ارزش نیست، بلکه زمانی ارزش است که در خدمت منافع ما باشد. نابودی داعش ممکن است هژمونی ایران در منطقه، افزایش نقش روسیه و طولانی شدن حکومت اسد را در پی داشته باشد. تهران، مسکو، و دمشق کوچک‌ترین تمایلی به آمریکا و غرب ندارند و کمترین کمکی به ارزش‌ها و منافع ما نمی‌کنند. ثبات و بحران ممکن است نشانه تغییرات مثبت هم باشند.

نویسنده مدعی است متأسفانه دولت اوباما در تشخیص اینکه ایران اصلی‌ترین دشمن

آمریکاست ناکام ماند. دولت اوباما با برجسته کردن خطر داعش سعی داشت دولت ایران را به‌عنوان تنها کشور مخالف و مبارزه‌کننده با داعش نشان دهد. این بخشی از برنامه دولت اوباما برای ترغیب ایران به ادامه مذاکرات هسته‌ای بود. دلیل سودمندی داعش برای آمریکا استفاده از آن برای خدشه وارد کردن به بلندپروازی‌های ایران و مبارزه با برنامه‌های آن برای هژمون شدن در این منطقه است.